

Siirtolapuutarhurit kohtaavat ilmastonmuutoksen

Marjaniemen siirtolapuutarha Helsingissä perustettiin vuonna 1946, pian sodan jälkeen. Ruokapulan ja siirtolapuutarhapalstojen suuren kysynnän vuoksi Helsingin kaupunki vauhditti päätöstä uuden siirtolapuutarhan perustamisesta Itä-Helsinkiin.

Tänä vuonna kysyimme 75-vuotiaan Marjaniemen siirtolapuutarhan puutarhureilta, millaisesta tulevaisuudesta he haaveilevat. Yksi osa kyselystämme oli omistettu ympäristökysymyksille. Kyselylomake lähetettiin kaikille alueen 320 puutarhurille. Lähes 140 henkilöä osallistui kyselyyn, jakaen näkemyksiään ja ideoitaan tulevaisuudesta.

Marjaniemen puutarhurit haluavat rakentaa hyvää ja kestävää tulevaisuutta. He arvostavat luonnonmukaista puutarhanhoitoa ja lähellä kasvatettua ruokaa. He haluavat oppia välttämään torjunta-aineita, myrkyllisiä kemikaaleja ja muovivaikutuksia puutarhoissaan. Eräs puutarhuri sanoo: "Unelmani on, että ekologinen puutarhanhoito on aina ensisijalla. Myrkyllisten kemikaalien käyttö rikkaruohojen poistamiseen ei ole kestävää."

Puutarhurit tasapainoilevat tutkitun tiedon ja vanhojen uskomusten välillä. Monet heistä ilmoittivat kaipaavansa luotettavaa tietoa ja koulutusta ekologisesta puutarhanhoidosta.

Siirtolapuutarhurit sopeutuvat ilmastonmuutokseen

Siirtolapuutarhurit viljelevät pientä maapalaansa. Kuitenkin vaikutus on suurempi kuin palstojen koko. Siirtolapuutarhat ovat tyypillisesti vanhoja ja siksi erityisen arvokkaita. Näiden vanhojen puutarhojen kasvillisuus on runsasta ja monipuolista, ja ne edistävät siten suuresti kaupungin luonnon monimuotoisuutta.

Siirtolapuutarhoilla on roolinsa myös hiilen sitomisessa. Lisäksi erilaiset kukkivat kasvit ovat hyödyllisiä hyönteisille ja niitä syöville linnuille. Siirtolapuutarhurit tehostavat toiminnallaan biomateriaalin kiertoa. Puutarhajätteen kompostointi on olennainen osa siirtolapuutarhapalstan hoitoa.

Siirtolapuutarhapalstat ovat erityisen arvokkaita, koska niiden monivuotiset kasvit yhteyttävät koko kasvukauden ajan - varhaisesta keväästä myöhään syksyyn. Kasvillisuutta lisäämällä siirtolapuutarhat voivat osaltaan vähentää rankkasateiden ja tulvien kielteisiä vaikutuksia sekä maan eroosiota. Isot puut, kuten vanhat omenapuut, auttavat tasaamaan lämpöä kuumalla säällä. Puutarhoilla on suuri merkitys myös rakennetun ympäristön hulevesien hallinnassa.

Siirtolapuutarhurit ovat joustavia ja he sopeutuvat muuttuvaan ilmastoon. He voivat myös auttaa hidastamaan ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Puutarhureiden on varauduttava äärimmäisiin sääilmiöihin, kuten helleaaltoihin ja rankkasateisiin. Suomalaiset puutarhurit voivat vain haaveilla vanhoista hyvistä talvista, jolloin lumi peitti ja suojeli kasveja ja kylmä sää auttoi puutarhureita tuholaisten torjunnassa.

Siirtolapuutarhoilla on vaikutusvaltaa

Kyselyssämme useat siirtolapuutarhurit sanoivat odottavansa yhdistyksensä ottavan aktiivista roolia kaupunkiympäristön kehittämisessä ja puhuvan sen puolesta. Puutarhat voivat viestiä siitä, kuinka tärkeitä nämä viheralueet ovat kaupunkien luonnolle ja kaupunkilaisten hyvinvoinnille.

Siirtolapuutarhat voivat toimia myös ekologisen rakentamisen roolimalleina ja testilaboratoriona. Moni siirtolapuutarhuri on kiinnostunut kokeilemaan ekologisia energiaratkaisuja, kuten aurinkovoimaa.

Siirtolapuutarhat ovat kokeneet monia muutoksia historiansa aikana. Moni vanha siirtolapuutarha on kokenut sota-ajat, ja ympärillä nopeasti kasvava ja kehittyvä kaupunki on uhannut joidenkin siirtolapuutarhan olemassaoloa. Nyt ilmastonmuutos asettaa siirtolapuutarhoille aivan uusia haasteita.

Siirtolapuutarhureille on elämäntapa ja -tehtävä viljellä palstaansa, pitäen mielessä tulevat sukupolvet. He haluavat vaalia siirtolapuutarhaperinteitä ja rakentaa hyvää kestäväää tulevaisuutta. Kuten eräs kyselyyn vastannut tiivisti, ”Haaveilen vanhojen omenapuideni suojelemisesta ja sitten kun en enää itse jaksa, toivon että joku muu jatkaa työtäni.”

Teksti:

Margit Suurnäkki

Marjaniemen siirtolapuutarha, Helsinki

Suomen Siirtolapuutarhaliiton hallituksen jäsen ja ympäristöryhmän puheenjohtaja

Helsinkiläinen Marjaniemen siirtolapuutarha toteutti kesällä 2022 Marjis2030-kyselyn. Jäsenkysely kartoitti toiveita siirtolapuutarhan tulevaisuuteen liittyen. Tulevaisuuden miettiminen on tärkeää, koska siirtolapuutarhaa ympäröivä maailma muuttuu. Ilmastonmuutos ja luontokato vaativat välittömiä toimia kaikilta. Kaupunki kasvaa ja kehittyy. Myös siirtolapuutarhurit ja heidän tarpeensa muuttuvat. Kyselyn pääteemoja olivat yhteisöllisyys, ympäristö, sekä siirtolapuutarhan toimintatavat ja hallinto.